

Motion till riksdagen 2013/14:Ub486

av Arhe Hamednaca (S)

Fördjupad MR i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skolans ansvar för att fördjupa elevers kunskaper om demokrati, demokratiska värden och mänskliga rättigheter.

Motivering

Ungdomar idag upplever att det ställs många krav på dem. Man ska inneha självkännet, politiska ställningstaganden, egna åsikter och värderingar, utbredda kontaktnät, ett spännande socialt liv samt fritidsintressen, något att engagera i. Klarar man nu inte själv att komma på vem man är, vilka åsikter man har så kan man köpa ett s.k. färdigt paket. Paketet kan innehålla värderingar, normer, oskrivna regler, ideal och engagemang, och inte sällan medföljer nya vänner och bekantskaper samt ett utökat socialt liv.

Rasism är något som ofta syns i vår vardag. Dock så uppmärksammas den inte. Många av dagens ungdomar vet inte ens vad som är skillnaden mellan rasism och främlingsfientlighet och vad dessa båda innebär. Det tycker jag att man måste upplysa om.

Rasismen menar att man som människa föds till ett högre eller lägre värde till följd av de ärftliga rasegenskaperna. Enligt FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna är rasism ett beteende eller en attityd som leder till diskriminering/uteslutning av en människa/grupp p.g.a. etnisk härkomst eller hudfärg. Begreppet betecknar en ideologi som försvarar och rättfärdigar en särbehandling av människor, och som medvetet står för en "ras – splittring". Dock är det inte indelningen av mänskligheten i olika raser som är rasism, utan det är föreställningen om att raserna skulle ha olika värde.

Den 3 juni 2011 publicerade Dagens Nyheter en debattartikel av Staffan I Lindberg, forskningsledare för World Value Survey Sweden. Han pekar på att svenska ungdomars värdering av demokrati och mänskliga rättigheter är låg. I

Fel! Okänt namn på

åldrarna 18–29 år svarar 21 procent att de kan tänka sig att rösta på en person eller ett parti mot en ekonomisk ersättning. 26 procent tycker att det vore bra om vi hade en stark ledare som inte behövde bry sig om riksdagen och val.

Man ska naturligtvis ta enskilda undersökningar med en nypa salt. Resultatet har redan kritiserats av andra forskare som kommit till motsatt resultat. Ändå finns det anledning att diskutera hur vi överför demokratiska värderingar till våra barn och ungdomar. Den viktigaste förmedlingen av demokratiska värden sker i skolan. Studier visar att de som inte avser att rösta i allmänna val är de som inte heller anser sig ha fått kunskap genom skolan om demokratis värde och vikten av att använda sina demokratiska rättigheter.

Det räcker dock inte med teoretisk undervisning i samhällskunskapen om vad demokrati betyder. I skolan behöver barn och ungdomar också få möjlighet att diskutera och praktisera demokrati och elevinflytande i olika former, till exempel i ett elevråd. Skolan måste också öppna sig mer mot det omkringliggande samhället, inte minst mot föreningar, politiska partier och deras ungdomsorganisationer.

Det är extra viktigt att man även uppmärksammar frågor om minoritetskydd och mänskliga rättigheter. Demokrati är inte enbart majoritetsstyre utan måste också innebära rätten till avvikande uppfattningar och respekt för människors olikheter. Vi ser i dag hur extrema yttringar med liten respekt för andra människors rättigheter växer till sig. Det finns religiösa grupperingar i alla religioner som har svårt att acceptera det sekulära samhället, kvinnors frigörelse och respekten för andra livsstilar. Det finns nationalistiska och främlingsfientliga grupperingar som vänder sig mot andras rätt att uttrycka sin kulturella särart. Många som lockas till dessa rörelser är unga som inte fått en ordentlig utbildning i demokratiska värderingar.

Stockholm den 1 oktober 2013

Arhe Hamednaca (S)